

LA RĂSCRUCE
DIN 1992

...și așa începe povestea

Satul Gărâna

Alb. Albastru. Verde. Gri. Acestea sunt culorile satului Gărâna, unul dintre cele mai frumoase sate pe care le-am văzut în România. Și nu este doar vorba de culorile bine alese și păstrate în tradiția locului. Fiecare casă pare o poveste în sine, are personalitatea ei, dată fie de obloanele vechi, fie de poarta specială, fie de fațada restaurată ca odinioară. Un sat cu ulițe largi, aerisite, cu case îngrijite, încât par nou-nouțe, deși au mai bine de o sută de ani. Aproape că nu există fereastră sau poartă fără flori. Iarba e tunsă atent și niciun detaliu nu e la întâmplare, fie el o căsuță poștală sau un număr pus pe zidul

acoperișul, mai dau geamurile cu vopsea... Pentru că asta este casa noastră părintească orice am face. Și oricât de bine ne-ar fi acolo, tot Gărâna rămâne pentru noi acasă". Ore întregi stă așa Ana, pe scăunelul din fața casei sale dichisite. Se uită la trecătorii ce merg în sus și în jos și ai zice că așteaptă ceva. Turiștii o privesc și ei ca pe o curiozitate, unii o salută, alții se opresc chiar să îi facă o fotografie. Ea îi lasă și nu se supără. Așteaptă în continuare, ca și cum ar ști că, la un moment dat, turiștii se vor termina și pe ulițele satului vor începe să curgă iarăși pemii îmbrăcați de sărbătoare, va trece fanfara și va sosi brăduțul împodobit.

casei. Simți că spiritul locului este nemțesc, de ordine și disciplină, amestecat însă cu ceva ce vine de pe dealurile din împrejurimi. O frumusețe coborâtă parcă din poienile munților ce înconjoară satul, o simplitate și o nostalgie păstrate de când Gărâna era un sat de munte, în care oamenii trăiau împreună cu natura, învățând de la ea. De fapt, așa s-a și născut Gărâna, dintr-o comuniune și o dragoste a oamenilor cu aceste locuri destul de aspre. Pe la 1800, au fost aduși de către imperiul Austro-Ungar o mână de țărani din Boemia și lăsați în creierii munților, așa cum bănătenii au fost lăsați mai târziu în Bărăgan: fără nimic, doar cu domiciliul obligatoriu și cu ordinul de a munci. Au pornit de la zero, au îmblânzit natura și au ridicat unul dintre cele mai frumoase sate. Pentru că oamenii din jur nu le puteau spune boemi, le-au spus poemi, și, în timp, i-au strigat pe scurt pemii. Gărâna este satul pemilor, oameni tari, mândri și foarte muncitori. După revoluția din 1989, majoritatea pemilor au plecat în Austria sau Germania. Se întorc însă în fiecare vară la căsuța părintească. Se întorc plini de nostalgie și de dor, în satul care va însemna pentru ei, totdeauna, începutul, rădăcina.

Ana

În fața unei căsuțe zugrăvită în alb și albastru, pe iarba din fața porții tăiată scurt și îngrijit, stă pe un scăunel Ana Țangel. E îmbrăcată frumos și are un șorț cu flori. Stă și privește trecătorii, se uită în susul și în josul uliței, cu mâinile în poală, oftând din când în când. Are 71 de ani și este una dintre ultimele femei pem din sat. "Aveam două fanfare aici, în sat. Îmi amintesc de Gărâna, în care am copilărit și m-am îndrăgostit. Ne îmbrăcam cu toții frumos, în costumele noastre tradiționale și mergeam la bal pe ulițe. Împodobeam un brad și îl cântam și îl dansam. Ne știam toți între noi și ne ajutam unii pe alții. Eram un sat de gospodari, cu multe vite și mulți cai. Era mult de muncă, dar era atât de frumos! Există între oameni o legătură specială... eram ca o mare familie. Acum s-a pierdut asta. Am mai rămas doar 20-25 de familii de pemii. Ne întorcem aici doar vara. Eu stau în Germania, la copiii mei, și tot anul strâng acolo bani din pensie, ca să pot să vin și să mai fac aici câte ceva. Mai repar

La Răscruce

Multe dintre case au devenit, datorită festivalului, simfonii cochete, așa cum vezi în Germania sau Austria. Chiar în centru, una dintre cele mai frumoase case în stilul pemilor este hanul "La Răscruce", locul de unde a și pornit la Gărâna nebunia jazzului. George Tăuș este proprietarul locului și își lasă pentru câteva clipe clienții singuri, la măsuțele mici din fier, în stil vienez. El este unul dintre pemii vechi ai locului. Își trece mâna prin barba albă, își rotește ochii albaștri senini și îmi spune: "Gărâna era și este un sat superb, în primul rând datorită locului. Te înconjoară Munții Semenicului, la doi pași ai lacul Trei Ape și în partea cealaltă este lacul Crivaia. Lacurile astea liniștite, între pădurile de brazi și în răcoarea munților sălbatici sunt o minunăție. Pemii, ca oameni, au fost foarte mândri și cumva orgolioși. Într-un fel, erau îndreptății, pentru că Gărâna a fost făcută de ei din nimic. Au fost lăsați aici și au tăiat lemn, au scos piatră din munte și și-au făcut casele. Au rezistat și au trăit aici, unde natura e nemiloasă. Toate casele pemilor sunt în formă de «U», cumva circulare, în așa fel încât să poți trece din casă în șură și din șură în grajd, fără să fie nevoie să ieși afară. Până și fântâna era integrată în clădire, pentru că iernile sunt aici foarte grele și ei încercau să aibă totul sub un singur acoperiș. Așa au trăit pemii. Oameni tari". Se lasă înserarea și aerul devine răcoros. Turiștii încep să curgă încet, către Poiana Lupului, unde va începe concertul. În vechile case ale pemilor se aprind luminile. Peste ferestrele gălbui se aștern primele acorduri de pian ale serii. Munții par îmblânziți și ferestrele par că ascund și mai mult mister. Dincolo de ele sunt poveștile vechi, așteptând să fie depănate de vechii pemii, ce stau singuri la câte o masă, privind cu lacrimi în ochi, departe, departe, în trecut, la Gărâna de altădată, peste care seara aducea doar clinchetul talângilor și mirosul fânului cosit.

"Catalin Manole" – Formula AS

→ articolul continuă pe ultima pagină

MIC DEJUN (08:00 – 11:00)

BREAKFAST / FRÜHSTÜCK

1	Omletă ouă, șuncă, brânză, pâine <i>Omlette, ham, cheese, bread / Omlette, Schinken, Käse, Brot</i>		8.00 Lei
2	2 Ochiuri, pâine <i>Fried eggs, bread / Spiegeleier, Brot</i>		7.00 Lei
3	Cremvurști, pâine <i>Sausages (Frankfurter), bread / Würstchen, Brot</i>	100g	6.00 Lei
4	Unt, gem, pâine <i>Butter, jam, bread / Butter, Marmelade, Brot</i>		6.00 Lei
5	Lapte <i>Milk / Milch</i>	200ml	4.00 Lei
6	Mămăligă cu brânză și smântână <i>Polenta with cheese and cream / Polenta mit Käse und Rahm</i>	200g	10.00 Lei
7	Telemea de vacă <i>Cow cheese / Kuhkäse</i>	100g	5.00 Lei

CIORBE

BROTHS / SUPPEN

8	Ciorbă țărănească, ardei iute, pâine <i>Peasant's broth, chili pepper, bread / Bauernsuppe, Scharfer Paprika, Brot</i>	400g	9.00 Lei
9	Ciorbă de burtă, ardei iute, pâine <i>Belly broth, chili pepper, bread / Kuttelsuppe, Scharfer Paprika, Brot</i>	400g	11.00 Lei
10	Ciorbă de fasole cu afumături, ardei iute, pâine <i>Beans broth with smoked meat, chili pepper, bread / Bohnensuppe mit Geräuchertem, Scharfer Paprika, Brot</i>	400g	9.00 Lei

MINUTURI

SNACKS / MINUTENGERICHTE

11	Șnițel din piept de pui cu garnitură <i>Chickenbreast Schnitzel with side dish / Hähnchenbrustschnitzel mit Beilage</i>	200g + 200g	23.00 Lei
12	Șnițel de porc cu garnitură <i>Pork Schnitzel with side dish / Schweineschnitzel mit Beilage</i>	200g + 200g	23.00 Lei
13	Grătar de porc cu garnitură <i>Grilled Pork with side dish / Schweinegrill mit Beilage</i>	160g + 200g	23.00 Lei
14	Cașcaval pane cu garnitură <i>Fried Cheese with side dish / Gebackener Käse mit Beilage</i>	180g + 200g	19.00 Lei
15	Păstrăv prăjit <i>Trout / Forelle</i>	100g	7.00 Lei
16	Cârnați de casă afumați și prăjiți <i>Roasted and smoked homemade sausage / Gebratene und geräucherte Hauswurst</i>	200g	14.00 Lei
17	Mititei, pâine, muștar <i>Cevapcici with bread and mustard / Cevapcici mit Brot und Senf</i>	50g	4.00 Lei
18	Gordon bleu cu garnitură <i>Gordon bleu with side dish / Gordon bleu mit Beilage</i>	150g + 200g	17.00 Lei
19	Ficăței de pui cu garnitură <i>Chicken liver with side dish / Hähnchenleber mit Beilage</i>	200g + 200g	17.00 Lei

GARNITURI

SIDE DISHES / BEILAGEN

20	Cartofi prăjiți <i>Pommes frites</i>	200g	5.00 Lei
21	Mămăligă <i>Polenta</i>	200g	5.00 Lei
22	Fasole bătută <i>Mashed beans / Bohnenpüree</i>	200g	5.00 Lei
23	Piure de cartofi <i>Mashed potatoes / Kartoffelbrei</i>	200g	5.00 Lei

SOSURI

SAUCES / SOßEN

24	Mujdei de usturoi <i>Garlic sauce / Knoblauch Sosse</i>	80g	4.00 Lei
25	Sos remoulade <i>Remoulade sauce / Remouladesoße</i>	80g	5.00 Lei
26	Smântână <i>Sour cream / Saure Sahne</i>	80g	3.00 Lei

SALATE

SALADS / SALATE

27	Salată de varză <i>Cabbage salad / Krautsalat</i>	150g	5.00 Lei
28	Salată de castraveți murați <i>Gherkins / Saure Gurken</i>	150g	5.00 Lei
29	Salată asortată <i>Mixed Salad / Gemischter Salat</i>	150g	5.00 Lei
30	Salată de gogoșari murați <i>Pickles peppers / Eingelegte saure Paprika</i>	150g	5.00 Lei
31	Salată de bureți (în sezon) <i>Pickled mushroom salad (in season) / Eingelegter Pilzsalat (Saisonal)</i>	150g	8.00 Lei

DESSERT

DESSERT / DESSERT

32	Clătite cu gem sau ciocolată <i>Pancakes with jam or chocolate / Pfannkuchen mit Marmelade oder Schokolade</i>	2 buc	9.00 Lei
----	--	-------	----------

MÂNCĂRURI GĂTITE
COOKED MEALS / GEKOCHTE GERICHTE

33	Tocăniță cu mămăliguță <i>Meat stew with polenta / Fleischeintopf mit Polenta</i>		18.00 Lei
34	Sarmale cu mămăliguță <i>Cabbage rolls with polenta / Krautwickel mit Polenta</i>		18.00 Lei
35	Friptură la tavă cu garnitură <i>Roast beef with side dish / Braten mit Beilage</i>		18.00 Lei
36	Chiftele marinate cu piure de cartofi <i>Marinated meatballs (rissoles) with mashed potatoes / Marinierte Frikadellen mit Kartoffelbrei</i>		17.00 Lei
37	Pui grill <i>Grilled chicken / Gegrilltes Hähnchen</i>	100g	5.00 Lei
38	Gulaș a la Gigi		20.00 Lei
39	Escalop cu ciuperci și garnitură <i>Escalope with mushrooms and side dish / Escalope mit Pilzen und Beilage</i>	160g + 200g	20.00 Lei
40	Ciolan afumat și fiert <i>Boiled & Smoked Ham Hock / Geckocht & geräucherte Hachse</i>	100g	7.00 Lei
41	Clătite cu brânză la cuptor <i>Sweet cheese pancakes / Süss Käse Pfannkuchen</i>	2 buc	10.00 Lei
	Ceai <i>Tea / Tee</i>		3.50 Lei
	Espresso		4.00 Lei
	Cappucino		4.00 Lei

LA RĂSCRUCE
DIN 1992

Sărbătoare în vârful munților GĂRÂNA

Cântând prin ploaie

A fost primul an în care am mers la Festivalul de Jazz de la Gărâna. Știam de el, auzisem că este un loc special și un eveniment extraordinar, dar primele impresii n-au fost grozave. Mergând prin munți noaptea, pe un drum rupt, plin de gropi și noroaie și fără niciun indicator, mă întrebam dacă a fost totuși o idee bună să vin. Iar când la radioul local, pe care îl ascultam în mașină și care bâzâia cu întreruperi în difuzoare, o voce solemnă anunța că spectatorii de la Gărâna se află în siguranță, pentru că patrule de voluntari au grijă să nu se apropie lupii de corturile turiștilor, m-am întrebat, în hurducăiala cumplită a drumului, de ce Dumnezeu merg în creierii

domn cu ochi albaștri și o barbă albă, bonom și plin de vervă. El vinde cel mai bun gulaș din Gărâna și toată lumea îl cunoaște și îl salută: George Tăuș. "În urmă cu aproape douăzeci de ani, eu m-am apucat să fac aici, în zonă, prima pensiune. Hanul «La Răscruce» se chema. Nu era nimic pe-aici. Zile la rând stăteam și mă uitam în lungul drumului, cu speranța că o să apară vreun client. Au venit la mine câțiva prieteni, și ei împătimiti și iubitori de jazz, și într-o seară, am zis să cântăm ceva. Am improvizat o scenă în depozitul de lemne. Am zis să facem să fie un pic festiv, așa că am pus un afiș cu doi ochi mari și am agățat câteva discuri din colecția mea. Pe câteva scânduri, stăteam noi, în fața scenei, lângă ceaunul cu gulaș, și tot noi urcam și pe scenă, pe rând. Eram o gașcă de prieteni și ne simțeam bine. Am

Gărâna Jazz Festival ediția 2002 organizat în curtea pensiunii La Răscruce.

Munților Semenicului, să ascult jazz, când puteam foarte bine să o fac și acasă, liniștit, pe canapea? Însă imediat ce am ajuns în Gărâna, am înțeles. A fost suficient să mă amestec în mulțimea care mergea către primul concert ca să înțeleg că ce se întâmplă în răcoarea Munților Semenic este mai mult decât "încă un festival". Puștani în jeanși, părinți hippioți, cu părul lung și copiii pe umeri sau familii îmbrăcate cu o eleganță discretă, toți erau legați într-un soi de solidaritate, erau învăluiți de un spirit comun, foarte asemănător cu cel din satul 2 Mai, de pe litoral, înainte de comunism, sau cu cel de la Vama Veche, după revoluție. Cred că ceea ce era comun pe fețele acestor oameni era bucuria libertății și bucuria de a trăi un act cultural în mod firesc, ca pe o zi de vacanță. O normalitate pe care nu o întâlnești prea des. Iar când ploaia a început să cadă mărunț și, în ciuda noroiului, oamenii erau veseli și binedispuși, mi s-a părut că am ajuns la un soi de Woodstock românesc. Dincolo de orice inconvenient, peste Poiana Lupului din Gărâna răsunau tobele lui Zakir Hussain, cel mai bun percuționist de jazz din lume, și saxofonul marelui Charles Lloyd, despre care n-ai fi crezut niciodată că va veni să creeze delir muzical, într-un sat românesc. Să îi văd pe acești doi mari muzicieni, pe scena unei localități pierdute în munții României, a fost marea surpriză a serii. Dar, așa cum aveam să văd în seriile următoare, era doar prima.

Începutul

Așa a început ediția din acest an a Festivalului de Jazz de la Gărâna. Și este cea de-a XVII-a ediție! De aproape două decenii, oamenii se întâlnesc aici, în aceeași atmosferă extraordinară, și ascultă cea mai bună muzică a momentului. Zecile de pensiuni sunt pline în toate satele din împrejurimi. Nu găsești nici măcar un loc să îți pui cortul, până sus, pe vârful dealului, și până în cea mai pierdută văioagă: totul e ocupat de acest trib vesel și fericit al ascultătorilor de jazz. Coadă la bilete e de zeci de persoane. Așteaptă în soare sau în ploaie. Oare așa a fost și în primele ediții? Începuturile și le amintește un

zis să mai facem și anul următor o astfel de petrecere. Numai că, anul următor, au mai venit și prietenii prietenilor. Așa se face că, în doar câțiva ani, nu mai era loc în curtea hanului și nici pe drum. Atunci, am decis să ridicăm o scenă mai mare, asta pe care o vedeți și acum. A devenit un succes formidabil, un fenomen, așa zice. Nu ne-am așteptat la așa ceva niciodată. Nici la public și nici la marile nume de pe scenă. Nici nu puteam să visăm la început că, pe scena din satul Gărâna, ar putea să urce Garbarek sau Stein sau Lloyd. Am pierdut intimitatea petrecerilor noastre, dar am câștigat un mare festival".

Invitați celebri

Ziua, poți să te plimbi pe munți și să culegi afine sau să trândăvești la răcoarea pădurii. Poți să faci o baie în lacul Trei Ape, ce se întinde până sub poalele brazilor. Sau, pur și simplu, faci o plimbare prin Gărâna, unul dintre cele mai frumoase sate de munte ale României, care și-a păstrat încă strălucirea timpurilor când era locuit doar de nemții veniți din Boemia. Orice ai face ziua, cu siguranță că seara te așteaptă pe scenă cea mai bună muzică de jazz, adusă de Marius Giura din toate colțurile lumii. În câteva seri, au cântat pe scena de la Gărâna muzicieni excepționali, veniți din Norvegia, Polonia, Italia, Anglia, America sau Israel. În a doua zi a festivalului, a urcat pe scenă Arild Andersen, celebrul contrabasist norvegian, care a făcut parte în anii '60 din Jan Garbarek Quartet. A cântat nu doar bucăți clasice, ci și piese cu teme muzicale din folclorul norvegian, melodii ce veneau parcă de departe și în care se simțea straniețatea nordului. Dar tot din Norvegia a cântat și o trupă tânără, în mod surprinzător cunoscută și așteptată de publicul românesc: în The Country. Au adus un jazz în afara oricărui standard, cu multe influențe rock și cu o personalitate inconfundabilă. Morten Qvenild, liderul trupei, mărturisea: "Pentru mine, muzica este un puternic instrument emoțional, dar nu știu de ce. Îmi place să cred că muzica este un soi de limbă secretă, un loc în care mă pot exprima și conecta cu alți oameni într-un fel intim și plin de sens, transmitându-le lucruri pe

LA RĂSCRUCE
DIN 1992

care altfel, în cuvinte, nu le pot transmite. Lucrurile se schimbă, se dezvoltă tot timpul, dar încercăm să facem totul cu dragoste". Probabil, revelația festivalului au fost polonezii de la Audiofeeling Band, care au ridicat publicul în picioare. De o vitalitate și o forță extraordinare, datorate, poate, și faptului că este o trupă foarte tânără (niciun membru neavând mai mult de 25 de ani), polonezii au cântat un jazz modern, în care găseai însă și un pic de muzică clasică și folclor balcanic, dar și influențe electro. Au fost momente extraordinare și alături de jazz-rock-ul israelienilor de la Peter Werthmeier Quartet, dar și alături de acordurile delicate ale pianistului Bugge Wessetoft.

România la înălțime

Printre trupele străine, și-au găsit locul pe scena festivalului și câteva grupuri din România. Au fost la înălțime, și publicul i-a aplaudat îndelung. Primii români care au cântat au fost cei de la ansamblul de percuție Prezent. Trupa a fost înființată în 2001, de profesorii Lucia și Mario Florescu, profesori ai Liceului "Sabin Drăgoi" din Arad. Concertul lor a fost extraordinar, tinerii de doar 12-18 ani reușind să creeze o atmosferă specială, cu instrumentele lor mai puțin obișnuite (marimba, vibrafon, djembe, congos etc.). Acordurile românești ce s-au regăsit în melodiile lor au ridicat publicul în picioare. La final, au fost aclamați minute în șir, pe bună dreptate. O altă prezență românească de succes a fost Luiza Zan. Recitalul ei a părut prea scurt, pentru așteptarea și bucuria fanilor de a o asculta. A fost însoțită pe scenă de Rick Condit, saxofonist de excepție, care a cântat și alături de Ella Fitzgerald. "Am fost din primele ediții ale festivalului la han. Acum mi se pare că festivalul nu mai este un adolescent rebel, este un matur. Aici e o atmosferă minunată. E o întreagă experiență, extrem de bogată, care nu conține doar muzică, ci foarte multă comunicare. Am cunoscut oameni interesanți, am fost pe munte și am și cântat. Muzica este viață, este o transcriere a vieții în plan melodic și, de aceea, ce trăiești cu cei de lângă tine este foarte important. Faptul că la Gărâna sunt tot mai mulți oameni în fiecare an îți aduce zâmbetul pe buze, mai ales când știi de unde s-a pornit. Publicul e foarte darnic, poate și pentru că este un festival atipic. I-am văzut ascultând probele de sunet și aplaudând ca la spectacol. Zona este incredibilă. Acum locuiesc la stația meteo de pe Muntele Semic și este o priveliște uluitoare. Natura și oamenii de la Gărâna mă încarcă, îmi dau o energie extraordinară", mi-a declarat timida Luiza, cu siguranță, o mare voce a României.

În culise

Rudy. Așa îl știe și îl salută toată lumea care vine dimineața să își bea cafeaua "La Scenă". Îl vezi mereu cu stația de emisie-recepție în mână, îmbrăcat cu un tricou lejer. La prima oră a zilei, duce cu tractorul tomberoanele cu gunoi, intervine imediat unde apare o problemă, fie că este o pană de curent sau o țevă spartă. El este creierul mașinării administrative la Poiana Lupului, omul care are grijă ca celor aproape 15 mii de oameni (atâția au fost anul acesta, pe parcursul celor patru zile de concert) să nu le lipsească nimic. Să asiguri tot ce trebuie unui public atât de numeros, în vârful muntelui, este o provocare, pe care doar un neamț bine organizat o poate

duce. "Și acum, ca și în copilărie, când pe aceste locuri veneam cu cai la păscut, dorm doar câteva ore pe noapte. Aerul de la Gărâna este atât de bun și de odihnitor! Aș zice că acest festival are doi mari actori. Marius Giura, care se ocupă de partea de artiști, caută sponsori etc. Și eu, care mă ocup de infrastructură: terenul, scena, curentul, curățenia, comerțanții și tarabele și mai ales apa, care este o problemă. Eu pot să vă spun că în fiecare an e mai bine și încercăm să învățăm din greșeli. A fost o idee foarte bună să mutăm comerțanții în spate. Încercăm să devenim cât mai eficienți și să ne ridicăm la înălțimea așteptărilor. Publicul este de la an la an mai bun. Nu știu dacă neapărat mai cult, dar am tot respectul. În prima zi, i-am văzut cum stăteau la coadă, de la casa de bilete până în șosea, pe o ploaie torențială. Cum să nu te străduiești pentru un astfel de public? Curățenia în poiană s-a îmbunătățit. Am avut «omuleți verzi», câțiva ani la rând, și ei au explicat respectul pentru natură. Am pus multe tomberoane și e foarte bine. Mai avem de rezolvat cu peturile. În rest... încerc să mă bucur de muzică, în timp ce fac treabă. Cineva trebuie să asigure locul acesta și mă bucur că sunt eu", îmi spune Rudy și pleacă grăbit să mai rezolve ceva.

În fiecare seară, după concert, oamenii se retrag la locurile de cazare. Majoritatea celor veniți stau la cort. După miezul nopții, vezi prin poieni cum sclipesc câte un foc și oamenii încă mai stau să cânte la chitară sau să fredoneze din acordurile scenei. Alții stau doar întinși în iarbă și privesc stelele, rotindu-se printre vârfulurile brazilor. Ai impresia că, pentru câteva zile, o mare familie sau un mare trib s-a așezat pe văile munților și de-a lungul pâraielor. Să adormi cu susurul izvoarelor, să privești în răcoarea nopții stelele până ce zorii le topesc... și aceste lucruri înseamnă tot Festivalul de Jazz de la Gărâna. Muzica nopții, venită din străfundurile muntelui, e scaldată de lumina albă a lunii. Doar jazz.

"Catalin Manole" – Formula AS